

Sygn. akt XIII Ns 3060/12

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku Wydział XIII Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Kiwer-Kowalczyk

Protokolant: sekr. A. M.

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2015 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) z siedzibą w L.

z udziałem (...) SA z siedzibą w G. oraz Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta G.

o wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek;
2. kosztami sądowymi niniejszego postępowania obciążyć wnioskodawcę;
3. zasądzić od (...) z siedzibą w L. na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 3.764,81 (trzy tysiące siedemset sześćdziesiąt cztery 81/100) złotych tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych;
4. pozostałe koszty postępowania znieść między stronami.

Sygn. akt XIII Ns 3060/12

UZASADNIENIE

Wnioskodawca (...) z siedzibą w L. wnioskiem złożonym dnia 19 listopada 2012 roku wniósł o ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy obejmującej działkę numer (...) w obrębie (...) położonej w G. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) na rzecz uczestnika (...) SA z siedzibą w G., która miała polegać na prowadzeniu nad przedmiotową nieruchomością odcinka napowietrznej linii energetycznej 110 kV dwutorowej o długości 166 metrów wspartej na słupach typu kratowego, posadowionych poza granicami działki wnioskodawcy oraz na dostępie uczestnika do urządzeń przesyłowych w celu przeprowadzania inspekcji ich stanu, usunięcia wszelkich usterek i awarii, a także konserwacji i remontów, w tym wymiany zniszczonych i zużytych elementów urządzeń jak również ich odbudowy, prawie przejazdu/przejęcia przez nieruchomość wraz z niezbędnym sprzętem celem dostępu do urządzeń, ograniczeniu uprawnień wnioskodawcy w pasie eksploatacyjnym o szerokości 11,7 metrów w obie strony od osi sieci poprzez zakazanie mu wznoszenia w tym obszarze jakichkolwiek budynków i budowli, prowadzenia prac ziemnych, istotnej zmiany ukształtowania oraz przeznaczenia terenu, jak też dokonywania nasadzeń na czas istnienia urządzeń przesyłowych za wynagrodzeniem w kwocie 0,50 złotych miesięcznie za każdy metr kwadratowy powierzchni terenu

włączonego z pełnego zakresu korzystania, waloryzowanego corocznie o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanych przez GUS i płatnego do dnia 10 każdego miesiąca.

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, iż przedmiotową nieruchomość nabył w 2007 roku. Wzdłuż całej południowo – zachodniej granicy nieruchomości przebiega napowietrzna dwutorowa linia elektroenergetyczna 110 kV oznaczona numerem 1410, której właścicielem jest uczestnik (...) SA. Wnioskodawca wskazał, iż wezwał uczestnika do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, lecz uczestnik zajął stanowisko, że przedmiotowa linia została wybudowana zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami i uczestnik nabył przez zasiedzenie służebność przesyłu co uprawnia go do korzystania z nieruchomości.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. Uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu na przedmiotowej nieruchomości. Uczestnik podniósł, iż on i jego poprzednicy posiadali służebność w dobrej wierze, gdyż dobra wiara posiadacza miała podstawę w przepisach ustawy z dnia 28 czerwca 1950 roku o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli oraz dekretu z dnia 30 czerwca 1951 roku o obowiązku świadczeń w naturze na niektóre cele publiczne. Uczestnik wskazał, iż przedmiotowa linia została oddana do użytku 25 listopada 1959 roku, od 9 września 1960 roku została ponownie załączona pod napięcie po remoncie, a z dokumentów wynika, że od 9 czerwca 1971 roku linia relacji G. I – S. pracowała i przesyłała energię elektryczną nieprzerwanie. Wobec tego nabycie służebności przesyłu nastąpiło po upływie 10 lat, a więc najpóźniej 10 czerwca 1981 roku na rzecz Skarbu Państwa, a w przypadku uznania braku dobrej wiary do zasiedzenia służebności odpowiadającej w swojej treści służebności przesyłu doszłoby w dniu 10 czerwca 2001 roku.

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2014 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Skarb Państwa – Prezydenta Miasta G..

Stan faktyczny:

Aktualnym właścicielem nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą (...), a która obejmuje działkę o numerze (...) położoną w G., obręb K., jest (...) z siedzibą w L..

Nieruchomość, w której skład wchodziła przedmiotowa działka (wówczas jeszcze nie wydzielona) została nabyta w dniu 15 grudnia 1972 roku przez małżonków J. J. i G. J. od jej właściciela – Skarbu Państwa. W wyniku umowy sprzedaży z nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, dla której poprowadzona była księga wieczysta G. karta 11, odłączono działki o numerach (...) i założono dla nich nową księgę wieczystą o numerze Kw (...) Państwowego Biura Notarialnego w K.. Następnie po przekazaniu do Państwowego Biura Notarialnego w G. księga ta otrzymała numer Kw (...). Przedmiotowa nieruchomość była zbywana na rzecz różnych osób i ulegała podziałowi. Na mocy umowy sprzedaży z dnia 13 sierpnia 2007 roku wnioskodawca z nieruchomości objętej księgą wieczystą Kw nr (...) nabył działki o łącznym obszarze 0,8610 ha, dla których została założona księga wieczysta Kw nr (...). Działki te zostały scalone w jedną działkę o numerze (...).

/okoliczności niesporne, a nadto dowody: odpis z księgi wieczystej (...) k.27-28v, wypis i wyrys z rejestru gruntów dla przedmiotowej działki nr (...) k. 30-31, akta księgi wieczystej Kw (...), a w szczególności akt notarialny umowy sprzedaży nieruchomości z 15.12.1972 r., akta księgi wieczystej Kw nr (...), w szczególności akt notarialny umowy sprzedaży z dnia 13.08.2007 r. oraz odpis decyzji z dnia 30.11.2008 r. o połączeniu w operacie ewidencji gruntów działek objętych w.w. umową w działkę (...)/

Przez przedmiotową nieruchomość przebiega dwutorowa linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV o numerach: 1410 G. I – W. (jeden tor) i numerze 1420 G. I – S. (drugi tor). Na przedmiotowej nieruchomości nie znajdują się słupy energetyczne. Przedmiotowa nieruchomość przeznaczona jest na cele budowlane, trwa budowa obiektu sakralnego.

/okoliczności niesporne, a nadtodowody: zeznania świadka J. W. k. 342-343, mapa z naniesionym przebiegiem linii k.161 i 162, zeznania świadka A. B. k.271-272/

Przedmiotowa linia energetyczna została wybudowana w 1959 roku. Oznaczono ją numerem 1410. W dniu 9 września 1960 roku linia G. I - S. została załączona do ruchu po remoncie (malowaniu). W dniu 9 czerwca 1971 roku linia ta została załączona do ruchu po remoncie (malowaniu) i od tego czasu jest eksploatowana bez przerw. Przebieg linii na obszarze przedmiotowej nieruchomości nie zmieniał się. Nastąpiła jedynie zmiana numerów odcinków linii, tj. wprowadzono numery torów 1410 i 1420.

Linia energetyczna przebiegająca przez nieruchomość wnioskodawcy podłączona jest do Głównego Punktu Zasilania (...) w S.. (...) S. położony jest na nieruchomości, której użytkowanie wieczyste poprzednik prawny uczestnika Zakład (...) (przedsiębiorstwo państwowe) nabył z mocy prawa w dniu 5 grudnia 1990 roku, co zostało stwierdzone decyzją Wojewody. Od 1998 roku przedmiotowa linia energetyczna jest połączona również z (...) W., który położony jest na nieruchomości stanowiącej własność uczestnika.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: zarządzenie nr 35/59 Dyrektora Zakładów (...) w sprawie powołania Komisji Odbioru L. 110 Kv G. I – G. II i G. I – S. k.147-148, protokół odbioru inwestycji i przekazania do eksploatacji linii 110 kV G. I – G. II z 17.11.1959 r. k.149-151, protokół odbioru końcowego i przekazania z inwestycji do eksploatacji linii w.n. 110 kV G. I – S. z 25.11.1959 r. k.152-156, protokół zdawczo – odbiorczy przyjęcia linii do eksploatacji z dnia 9.09.1960 r. k. 157, protokół odbioru po remoncie z dnia 9.06.1971 r. k.159 wraz z dokumentem OT – k. 160, kopia decyzji (...) nr (...) k. 183-184, akt notarialny umowa darowizny z dnia 9.09.1998 r. k.185-186, zeznania świadka J. W. k.342-343/

W dniu 1 stycznia 1951 r. powstało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...) z siedzibą w B.. W skład tego przedsiębiorstwa wchodziły Zakłady (...) z siedzibą w G..

Na mocy Zarządzenia Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. Zakład (...) wchodzący w skład przedsiębiorstwa państwowego (...) został przekształcony w przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w G. w dniu 12 lipca 1993 roku zostało przekształcone w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państw pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w G.. Nazwa spółki została zmieniona na (...) Spółka Akcyjna, a następnie na (...) Spółka Akcyjna i ostatecznie na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G..

W 1993 roku doszło do podziału przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) w G. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do przedsiębiorstwa (...) S.A. w W. (dalej jako (...)). (...) przejęła między innymi stację transformatorową w (...) G. I oraz linie energetyczne o napięciu 220 kV i 400 kV. Na terenie (...) G. I znajduje się granica pomiędzy majątkiem wnioskodawcy a (...) S.A. w W., która przebiega na zaciskach mostków przyłączeniowych linii do szyn zbiorczych stacji G. I, które należą do linii 110 kV.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: kopia okólnika nr 1 z 1951 roku k.163 i k.296, kopia zarządzenia Ministra Przemysłu nr 45/ORG/89 z 16.01.1989 r. k. 164-166, kopia aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 12 lipca 1993 r. k. 167-179, kopia uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki Zakładu (...) S.A. z dnia 17.10.1996 roku k. 180-182, odpis pełny z KRS dotyczący uczestnika k. 132-146, kopia zarządzenia nr 183/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. wraz z wykazem składników majątkowych przekazywanych do (...) i wykazem nieruchomości przejętych przez (...) S.A. Oddział B. od Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. k. 588-595, zeznania świadka J. W. k. 342-343 oraz k.634-635/

Pismem z dnia 5 kwietnia 2012 roku wnioskodawca wezwał uczestnika do ustanowienia służebności przesyłu. W dniu 24 sierpnia 2012 roku odbyło się przed tutejszym Sądem posiedzenie z wniosku wnioskodawcy z udziałem uczestnika w związku z zawezwaniem do próby ugodowej, na którym nie doszło do zawarcia ugody (sprawa o sygn. akt I Co 235/12).

/dowody: pismo z dnia 5.04.2012 r. k.38, akta sprawy I Co 235/12 tutejszego Sądu/

Rozważania prawne i ocena dowodów:

Bezsporne pomiędzy stronami było to, że przez nieruchomości objętą księgą wieczystą Kw nr (...) stanowiącą działkę o numerze (...), których właścicielem jest wnioskodawca, przebiega dwutorowa napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV, która stanowi własność uczestnika. Niesporne zatem w sprawie było, że na części nieruchomości wnioskodawcy znajdują się trwałe i widoczne urządzenia elektroenergetyczne.

Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem podnosząc zarzut zasiedzenia tej służebności bądź służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu alternatywnie – przez Skarb Państwa przy ustaleniu dobrej wiary posiadacza służebności lub przez uczestnika przy ustaleniu posiadania służebności w złej wierze.

Wnioskodawca zakwestionował podniesiony zarzut zasiedzenia służebności. Odnośnie tego zarzutu wnioskodawca podał, iż służebność zasiedzieć mógł jedynie Skarb Państwa, a uczestnik nie jest jego następcą.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy (również oryginałów znajdujących się w aktach XIII Ns 1705/12) zeznań świadków A. B. i J. W. oraz dokumentów ksiąg wieczystych o numerach (...).

Wszystkie przeprowadzone w sprawie dowody Sąd uznał za wiarygodne i dające podstawę do uwzględnienia zarzutu (...) S.A. w G. odnośnie braku podstaw do ustanowienia służebności przesyłu z uwagi na zasiedzenie służebności odpowiadającej treści tej służebności.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. B., które nie mają zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia, opisują natomiast aktualne wykorzystywanie przedmiotowej nieruchomości. Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. W.. Świadek z uwagi na długoletnią pracę w Zakładzie (...) ma wiedzę odnośnie okoliczności kiedy i na jakiej podstawie posadowione zostały urządzenia objęte wnioskiem oraz w jaki sposób wnioskodawca i jego poprzednicy prawni posiadali służebność od czasu posadowienia tych urządzeń, w tym odnośnie przebiegu, załączenia, remontów przedmiotowej linii. Wiedza świadka oparta jest zarówno na dokumentach jak i osobistym doświadczeniu. Zeznania świadka J. W. stanowiły uzupełnienie treści przedłożonych dokumentów odbioru linii nr 1410 oraz jej przebiegu i granic między własnością uczestnika a (...) S.A..

Wnioskodawca nie kwestionował wiarygodności i autentyczności dokumentów złożonych przez uczestnika celem wykazania zarówno następstwa prawnego między uczestnikiem a jego poprzednikami prawnymi jak i dokumentów dotyczących przeniesienia posiadania przedmiotowych urządzeń energetycznych.

Sąd pominął w ustaleniach stanu faktycznego dokumenty nieistotne dla rozstrzygnięcia z uwagi na uwzględnienie podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu i oddalenie wniosku z tej przyczyny tj. między innymi: analizę oddziaływania pola elektromagnetycznego wykonaną na zlecenie wnioskodawcy (k.43 i nast.), operat szacunkowy rzeczoznawcy majątkowego wykonany na zlecenie wnioskodawcy (k.56 i nast.), opinie biegłego sądowego M. H. k.359-455) i jej ustne wyjaśnienie na rozprawie k.469-471.

Z uwagi na oddalenie wniosku w związku z uwzględnieniem zarzutu zasiedzenia, dowód z zeznań świadka A. S. nie był przydatny do rozpoznania sprawy i został oddalony.

Z tego samego względu Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy zgłoszony we wniosku oraz wniosek o uzupełniającą opinię biegłego energetyka, jak również wnioski stron o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego geodety.

Jak wyżej wskazano stan faktyczny nie był zasadniczo sporny między stronami. Jak wynika ze stanowiska wnioskodawcy odnoszącego się do zarzutu uczestnika zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu – w szczególności stanowiska zawartego w piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2012 roku, wnioskodawca zakwestionował, iż mogło dojść do zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż w jego ocenie okres do dnia 1 lutego 1989 roku nie może być zaliczany do czasu posiadania. Wnioskodawca podniósł, że biorąc pod uwagę terminy zasiedzenia

określone w art. 172 k.c. w brzmieniu sprzed 1 października 1990 roku do zasiedzenia służebności przesyłu przez Skarb Państwa mogło dojść przy założeniu dobrej wiary w dniu 24 listopada 1969 roku, a przy założeniu złej wiary w dniu 24 listopada 1979 roku. Wnioskodawca wskazał, że przedsiębiorstwo państwowe dzierżyło, a nie posiadało wskazaną we wniosku linię energetyczną, zatem do zasiedzenia służebności mogło dojść w powyższych datach wyłącznie na rzecz Skarbu Państwa. Wnioskodawca wskazał, że następstwo w posiadaniu ze skutkiem określonym w art. 176 k.c. może nastąpić tylko wtedy, gdy zasiedzenia na rzecz poprzedniego posiadacza jeszcze nie nastąpiło. Wnioskodawca poniósł również, że do 1 lutego 1989 roku przedsiębiorstwa państwowe sprawowały zarząd mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a do zasiedzenia służebności potrzebne jest posiadanie. Wnioskodawca wskazał, że okres do dnia 1 lutego 1989 roku nie może być zatem zaliczany do czasu obecnego posiadania przez przedsiębiorstwo energetyczne. Wnioskodawca powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 roku (IV CSK 291/2009). Wnioskodawca wskazał, że skoro (...) SA powstała 7 sierpnia 2001 roku, to zakładając dobrą wiarę do zasiedzenia mogło dojść najwcześniej 7 sierpnia 2021 roku. Nadto wnioskodawca podał, że nabycie służebności przesyłu w związku z zasiedzeniem wywołuje skutki w sferze prawa podatkowego i przychód z tego tytułu powinien być opodatkowany i wniósł o zobowiązanie uczestnika do wskazania w jakiej wysokości ustalił przychód roczny z tytułu zasiedzenia służebności przesyłu.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o zobowiązanie uczestnika do wykazania w jakiej wysokości ustalił przychód roczny z tytułu zasiedzenia służebności przesyłu oraz o zobowiązanie (...) Urzędu Skarbowego w G. do przedłożenia dokumentów księgowych uczestnika dotyczących odprowadzenia podatku dochodowego od nabycia służebności przesyłu zgłoszone w piśmie procesowym z dnia 4 kwietnia 2012 roku. W ocenie Sądu okoliczności na które te wnioski dowodowe zostały powołane dotyczące płaszczyzny prawa podatkowego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Stanowisko wnioskodawcy odnośnie braku możliwości zasiedzenia służebności przesyłu, czy też służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu jest błędne, a w szczególności na uwzględnienie nie zasługuje stanowisko, iż brak jest możliwości doliczenia przez uczestnika czasu posiadania poprzedniego posiadacza.

Zasiedzenie służebności przesyłu może nastąpić w ścisłym znaczeniu, jeżeli okres zasiedzenia zakończył się po 3 sierpnia 2008 r. Przed wprowadzeniem tego rodzaju służebności, możliwe jest zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej obecnej służebności przesyłu, co zostało w sposób trwały potwierdzone przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, Biul. SN 2008/10/7 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 12.12.2008 r., II CSK 389/08, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., III CSK 319/09, LEX nr 661874).

Sąd w niniejszej sprawie rozważał zatem czy zostały spełnione przesłanki zasiedzenia służebności na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c., odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu.

Podstawą prawną dla zasiedzenia służebności przesyłu jest art. 292 k.c., który stanowi on, że służebność może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Jak wynika z odpowiedniego stosowania art. 172 k.c. dotyczącego nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, posiadacz służebności nabywa ją jeśli posiada nieruchomość w zakresie wykonywania prawa służebności nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze, zaś po upływie lat trzydziestu posiadacz służebności nabywa ją, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

Okoliczność korzystania przez uczestnika z trwałego i widocznego urządzenia przebiegającego przez nieruchomość wnioskodawcy była bezsporna i stanowiła podstawę do wystąpienia przez wnioskodawcę z wnioskiem w niniejszej sprawie.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem wnioskodawcy, iż przed 1 lutego 1989 roku, kiedy obowiązywała zasada jednolitej własności państwowej posiadanie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu wykonywać mógł Skarb Państwa, gdyż zakład energetyczny będący przedsiębiorstwem państwowym był jedynie dzierżycielem składników majątkowych tego zakładu. Konsekwencją takiego poglądu, jest przyjęcie, że przedsiębiorstwa państwowe wszelkie

prawa mogły nabywać jedynie na własność Skarbu Państwa, a nie na swoją rzecz (por.: postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2006r. ICSK 11/05, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2010 r., III CSK 319/09, LEX nr 661874). Powyższe zasady odnoszą się także do posiadania, jeżeli wykonywane było przez przedsiębiorstwo państwowe. Posiadanie stanowiło wówczas składnik mienia państwowego a posiadaczem był Skarb Państwa, choć na zewnątrz jako posiadacz występowała zarządzająca mieniem państwowym osoba prawna. W konsekwencji upływu okresu zasiedzenia, własność lub inne prawo rzeczowe mógł nabyć jedynie Skarb Państwa, a nie państwowa osoba prawna będąca zarządcą mienia państwowego. Korzystanie z nieruchomości oraz ze służebności gruntowych przez przedsiębiorstwo państwowe następowało zatem na rzecz Skarbu Państwa.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem także przed datą 1 lutego 1989 r. (kiedy to zniesiona została zasada jednolitej własności państwowej) posiadanie przez przedsiębiorstwo państwowe instalacji przesyłowych prowadziło do zasiedzenia służebności, gdy doszło do zasiedzenia przed tą datą zasiedzenie następowało na rzecz Skarbu Państwa, a później na rzecz przedsiębiorstwa państwowego lub jego następcy. Do okresu posiadania służebności przez uczestnika i jego poprzedników prawnych po dniu 1 lutego 1989 r. należy zatem w niniejszej sprawie zaliczyć również okres korzystania ze służebności przed tą datą przez jego poprzednika prawnego - przedsiębiorstwo państwowe. Taki pogląd został wyrażony w wielu ostatnich orzeczeniach SN i Sąd go podziela (m.in. orzeczenie z 12.02.2015 r. (IV CSK 280/14), 13.06.2013 r. (IV CSK 672/12), 10.05.2013 r. (I CSK 495/12), 9.02.2012 r. (III CZP 93/11)).

W ocenie Sądu nie doszło jednak do zasiedzenia tej służebności na rzecz Skarbu Państwa. Bieg zasiedzenia służebności mógł rozpocząć się najwcześniej w dniu 15 grudnia 1972 roku, gdyż jak wynika umowy sprzedaży znajdującej się w aktach księgi wieczystej Kw (...), z której przedmiotowa nieruchomość została wyłączona, w tej dacie przedmiotowa nieruchomość została nabyta przez małżonków H. J. i G. J. od Skarbu Państwa. Od tej zatem daty Skarb Państwa – właściciel urządzeń elektroenergetycznych przebiegających przez nieruchomość nie był właścicielem nieruchomości i mógł rozpocząć się bieg terminu zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności.

Skarb Państwa wszedł w posiadanie służebności w złej wierze, bowiem wiedział, iż nie przysługuje mu tytuł prawny do korzystania z nieruchomości w zakresie służebności odpowiadającej swojej treści służebności przesyłu. Ustawodawca wprowadza domniemanie istnienia dobrej wiary po stronie posiadacza zgodnie z art. 7 k.c.. Jednakże w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd uznał, że uczestnik działał w złej wierze, a domniemanie wynikające z art. 7 k.c. zostało obalone przez całokształt okoliczności niniejszej sprawy. Przymiot dobrej wiary należy bowiem rozumieć jako błędne, ale usprawiedliwione w danych okolicznościach przeświadczenie posiadacza służebności o przysługującym mu prawie do korzystania z cudzej nieruchomości w ograniczonym zakresie. Biorąc pod uwagę konieczną formę oświadczenia właściciela nieruchomości dla ustanowienia służebności wynikającą z art. 245 § 2 k.c., nie można przyjąć, iż uczestnik czy jego poprzednicy prawni byli w dobrej wierze w momencie wejścia w posiadanie służebności, wobec braku zachowania tej formy.

Posiadanie służebności jest odrębną postacią posiadania niż posiadanie rzeczy. Nie obejmuje ono władania rzeczą, ale faktyczne korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Posiadanie rozciąga się na nieruchomość i jej części składowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., I CSK 64/07, LEX nr 286763). Zarówno uczestnik jak i jego poprzednicy prawni korzystali z urządzeń energetycznych w zakresie treści służebności odpowiadającej w treści służebności przesyłu utrzymując przedmiotowe urządzenia na nieruchomości wnioskodawcy i przesyłając w sposób nieprzerwany energię.

Wobec ustalenia złej wiary posiadacza służebności oraz początku biegu zasiedzenia na dzień 15 grudnia 1972 roku upływ terminu zasiedzenia wynosił 30 lat i upłynął w dniu 16 grudnia 2002 roku, zatem służebność została nabyta przez uczestnika. Ustalając datę zasiedzenia służebności Sąd miał na względzie, że bieg terminu zasiedzenia rozpoczął się w czasie obowiązywania Kodeksu cywilnego, w czasie gdy termin zasiedzenia wynosił 10 lat przy istnieniu dobrej wiary i 20 lat przy istnieniu złej wiary. Od dnia 1 października 1990 roku wprowadzone zostały jednak dłuższe terminy zasiedzenia (20 i 30 lat). Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny - do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Jeżeli przed dniem wejścia

w życie niniejszej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości, a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie tej ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę (art. 10). W związku z powyższym upływ terminu zasiedzenia w odniesieniu do przedmiotowej linii nastąpił po upływie 30 lat tj. w dniu 16 grudnia 2002 roku.

W odniesieniu natomiast do kwestii przeniesienia posiadania pomiędzy poprzednikami prawnymi uczestnika tj. Skarbem Państwa i Zakładem (...) – przedsiębiorstwem państwowym, Sąd uznał, iż uczestnik takie przeniesienie posiadania wykazał. Zgodnie z art. 176 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie przy zasiedzeniu służebności przesyłu „Jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści.” Uczestnik przedłożył decyzję wydaną na podstawie przepisów art. 2 i art. 2a ustawy z 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz.U. Nr 79, poz. 464 ze zm.), stwierdzające nabycie praw do nieruchomości na której posadowiony jest Główny Punkt Zasilania S., do którego podłączona jest przedmiotowa linia energetyczna. Państwowa osoba prawna, która do dnia 5 grudnia 1990 r. wykonywała zarząd operatywny mieniem państwowym i z tym dniem, już jako posiadacz nieruchomości, została uwłaszczona, może wykazać przejście posiadania nieruchomości ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie u.g.g. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., I CSK 64/07, LEX nr 286763). Ponadto, Zakład (...) (przedsiębiorstwo państwowe) został przekształcony w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.. Przekształcenie to nastąpiło na mocy ustawy z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 51, poz. 298 ze zm.) i ustawy z dnia 5 lutego 1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz.U. Nr 16, poz. 69). Zgodnie z treścią art. 8 ust. 2 ustawy o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych spółka powołana w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przekształconego przedsiębiorstwa. Powyższe przekształcenie zdaniem Sądu z jednej strony stanowiło wykazanie następstwa prawnego Zakładu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. po Zakładzie (...), ale również wykazało sukcesję uniwersalną, której zakresem objęte było również posiadanie, które było wykonywane przez przedsiębiorstwo państwowe. Nie ma zatem wątpliwości co do tego, że uczestnik, obecnie występujący pod kolejną firmą, wykazał przejście posiadania służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił zarzut zasiedzenia służebności odpowiadającej w swej treści służebności przesyłu, co czyni bezprzedmiotowym wniosek wnioskodawcy o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem i Sąd oddalił ten wniosek na mocy art. art. 305 (2) k.c. a contrario w zw. z art. 292 k.c. i art. 172 k.c..

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. jak w pkt 2,3 i 4 postanowienia tj. zgodnie z zasadą, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Zarządzenia:

1. (...);
2. (...);
3. (...).

G., dnia 26.09.2015 r.